

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 ianuarie 2015

mun.Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Nicolae Gordilă,

Judecătorii - Elena Covalenco, Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 17 martie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2014 de avocatul Iachimciuc Alexandru în numele inculpatului

Cocerga Ivan Pavel, născut la 15 aprilie 1987, originar și domiciliat în mun.Chișinău, or.Cricova, str.Daciei 10, ap.42.

Termenul examinării cauzei:

1. 23.10.2012 - 17.03.2014 - prima instanță;
2. 15.04.2014 - 11.09.2014 - instanța de apel;
3. 03.12.2014 - 28.01.2015 - instanța de recurs.

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 17 martie 2014, Cocerga Ivan a fost condamnat în baza art.190 alin.(2) lit.c) Cod penal, la 2 ani închisoare, iar în temeiul art.84 alin.(4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul părții neexecutate al pedepsei fixate prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 iulie 2012, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 2 ani și 6 luni închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a practica activități în domeniul turismului pe un termen de 3 ani.

Acțiunile civile au fost admise, dispunându-se încasarea de la Cocerga Ivan a prejudiciului material în beneficiul părților vătămate Buzgan Arcadie și Ciobanu Pavel a câte 16088 lei, pentru fiecare.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că Cocerga Ivan, la 22 decembrie 2011, urmărind scopul dobândirii prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, aflându-se în preajma marketului „Pan Com” din bd.Moscova, mun.Chișinău, sub pretextul perfectării vizei poloneze, a primit în numerar bani de la Buzgan Arcadie și Ciobanu Pavel, câte 1000 euro de la fiecare, care conform cursului oficial al BNM constituiau 15488,5 lei și câte 600 lei de la fiecare, după care, fără a-și îndeplini obligațiunile asumate s-a ascuns, iar banii primiți i-a însușit, cauzându-le părților vătămate Buzgan Arcadie și Ciobanu Pavel daune în proporții considerabile, în sumă totală de 32177 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocații A.Jereghi și A.Iachimciuc în numele inculpatului, care au solicitat:

- avocatul A.Jereghi în numele inculpatului, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motiv că acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de escrocherie, invocând că instanța incorect a concluzionat că probele administrate și cercetate în cadrul ședinței de judecată demonstrează vinovăția inculpatului în dobândirea ilegală a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, de rînd ce

nu au fost acumulate probe pertinente și concludente pentru a concluziona că fapta inculpatului I.Cocerga întrunește elementele infracțiunii incriminate; examinarea cauzei a avut în lipsa părților vătămate, iar acestea nu au putut prezenta careva probe ce ar fi demonstrat că fiecare din ei i-au transmis inculpatului suma de câte 1000 euro; instanța a reținut la baza soluției de condamnare declarațiile părților vătămate date la urmărirea penală, lăsînd fără apreciere declarațiile inculpatului și probele aduse de acesta în confirmarea nevinovăției sale, și anume contractele de muncă ce confirmă faptul angajării părților vătămate în cîmpul muncii în R.Polonia, or.Sosnowiec pe perioada de 3 luni și demonstrează lipsa intenției inculpatului de a însuși banii primiți de la părțile vătămate; neîntemeiat instanța a admis acțiunea civilă a părților vătămate, deoarece dînsii nu au înaintat cereri de a fi recunoscute în calitate de parte civilă și nici nu au înaintat acțiune civilă în cadrul procesului penal; instanța incorect a aplicat inculpatului cea mai aspră pedeapsă, de rînd ce sancțiunea normei penale de care a fost recunoscut vinovat prevede și alte pedepse alternative neprivative de libertate, fără a ține seama că inculpatul are la întreținere un copil minor;

- avocatul A.Iachimciuc, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri de achitare, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, invocînd că instanța, încalcînd principiul prezumției nevinovăției, cît și principiul contradictorialității procesului penal, s-a redus doar la aprecierea probelor prezentate de acuzare, reținînd declarațiile părților vătămate, care nu au fost confirmate prin alte probe concludente, care ar fi permis în mod clar și cert de a trage concluzia că anume inculpatul a primit sumele bănești de la părțile vătămate; instanța neîntemeiat nu a luat în considerație documentele prezentate de inculpat, adică contractele de muncă, polițele de asigurare pe numele părților vătămate, ce demonstrează că inculpatul nu a urmărit scopul însușirii mijloacelor bănești ale acestora, înțelegerea lor a fost ca dînsul să-i însoțească pe parcursul perfectării vizei în cadrul Ambasadei Poloneze, astfel inculpatul și-a onorat obligațiunile ce îi reveneau conform înțelegerii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2014, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de avocații A.Jereghi și A.Iachimciuc în numele inculpatului I.Cocerga.

Instanța de apel a constatat că, probele prezentate în sprijinul învinuirii, care au fost cercetate în cadrul judecării cauzei în prima instanță și suplimentar au fost cercetate și verificate în instanța de apel, confirmă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, acțiunile lui corect fiind încadrate în prevederile art.190 alin.(2) lit.c) Cod penal.

Concluziile privind vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii menționate au fost bazate pe declarațiile părților vătămate A.Buzgan și P.Ciobanu date în cadrul urmăririi penale, confirmate prin procesele-verbale de confruntare dintre aceștia și inculpat, care au declarat că întîlnindu-se la 16.12.2011 cu I.Cocerga acesta le-a spus că pentru perfectarea vizei trebuie să plătească ambii 2000 euro și în două săptămâni viza va fi gata. Ulterior, la 22.12.2011, s-au întîlnit cu I.Cocerga în sect.Rîșcani lîngă magazinul „Pan Com” și i-au transmis câte 1000 euro, fiecare și pașapoartele străine. Peste cîteva zile I.Cocerga le-a telefonat și le-a spus că este nevoie de încă cîte 600 lei pentru asigurare, întîlnindu-se i-au transmis suma solicitată. Restul banilor cîte 1000 euro de la fiecare, trebuiau să-i transmită cînd viza urma să fie gata. Apoi l-au telefonat de nenumărate ori pe nr.060713431, însă telefonul era deconectat. S-au adresat la poliție deoarece I.Cocerga nu avea de gînd să le întoarcă banii și pașapoartele, solicitînd încasarea prejudiciului cauzat în sumă de cîte 16088,50 lei, pentru fiecare;

- și actele cauzei - procesul-verbal de examinare a descifrărilor apelurilor telefonice în regim de intrare-ieșire efectuate de la numărul de telefon 060648933, prin care s-a stabilit că în perioada de timp de la 05.03.2012 ora 17:59:45 pînă la 12.04.2012 ora 13:25:45 au fost

efectuate apeluri telefonice de intrare-ieșire de la rețeaua „GSM”, iar numărul de telefon 060648933 aparținea lui I.Cocerga; procesul-verbal de ridicare din 14.05.2012 de la I.Cocerga a pașapoartelor de uz extern pe numele lui P.Ciobanu cu 2 fotografii și A.Buzgan cu 2 fotografii, ordonanța de recunoaștere și anexare a acestora în calitate de corpuri delictive, probe care analizate în ansamblu demonstrează cert intenția inculpatului de a însuși prin înșelăciune și abuz de încredere banii părților vătămate A.Buzgan și P.Ciobanu.

Argumentele inculpatului, precum că a ajutat părțile vătămate doar cu perfectarea asigurării medicale, instanța de apel le-a apreciat critic, pe motiv că acestea vin în contradicție cu declarațiile părților vătămate și procesele-verbale de examinare a descifrărilor telefonice, de ridicare de la inculpat a pașapoartelor naționale pe numele părților vătămate, de unde reiese că inculpatul s-a implicat nu doar în obținerea asigurării medicale, dar și la perfectarea vizei poloneze, fapt confirmat prin contractele de muncă în limba poloneză pe numele părților vătămate prezentate de însuși inculpat, cu toate că autenticitatea acestora nu a fost confirmată, prin urmare scopul inculpatului a fost altul decât cel invocat de el, de rînd ce polița de asigurare medicală putea fi perfectată și de părțile vătămate fără implicarea altor persoane.

Instanța de apel a conchis că circumstanțele date dovedesc că deși I.Cocerga nu avea licență cu drept de prestare a serviciilor consulare în mod legal, dînsul intenționat, profitînd de încrederea părților vătămate, prin înșelăciune a dobîndit ilicit de la ultimii cîte 1000 euro în schimbul perfectării vizei poloneze, fără ași îndeplini obligațiile asumate, după care s-a ascuns, iar banii primiți i-a însușit, cauzîndu-le părților vătămate daune în proporții considerabile, astfel dînsul a prevăzut rezultatul faptei și a urmărit producerea lui prin săvîrșirea acestei fapte, intenție ce i-a apărut înainte de intrarea în stăpînire a mijloacelor bănești.

Referitor la măsura de pedeapsă stabilită inculpatului, instanța a conchis că aceasta este una echitabilă și corespunde scopului educativ și preventiv al pedepsei, la care s-a ținut seama de prevederile art.7, 61, 75 Cod penal, de motivul și gravitatea infracțiunii săvîrșite, de persoana celui vinovat, care anterior a fost condamnat, însă nu a tras concluziile necesare, de circumstanțele cauzei ce atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei asupra corijării și reeducării vinovatului, corect fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii în limita sancțiunii normei penale în baza căreia a fost recunoscut vinovat, care va atinge scopul pedepsei penale și va asigura siguranța cetățenilor privind protejarea bunurilor.

5. Împotriva hotărîrilor judecătorești a declarat recurs ordinar avocatul A.Iachimciuc în numele inculpatului care, invocînd temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6, 7), 12), 15) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acestora și pronunțarea unei hotărîri de achitare, invocînd că instanța de apel la examinarea cauzei nu a respectat prevederile art.413 alin.(2) Cod de procedură penală, nu a audiat părțile vătămate, fiind privat de posibilitatea de a le adresa întrebări; instanța nu s-a expus asupra motivului privind incorectitudinea admiterii acțiunii civile, de rînd ce părțile vătămate în cadrul procesului penal nu au înaintat-o, fiind încălcate prevederile art.221 și 324 Cod de procedură penală; că acțiunile inculpatului incorect au fost încadrate în baza art.190 Cod penal, deoarece reieșind din ansamblul probator pe caz acestea urmau corect a fi calificate în baza art.362¹ Cod penal; instanța de apel a comis o eroare în dispozitivul deciziei prin care a indicat că respinge apelurile avocaților în numele lui Cocerga Pavel, dar cauza a fost examinată în privința lui Cocerga Ivan, adică în privința a două persoane diferite.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținînd cont de opinia procurorului expusă în referință, care a solicitat declararea acestuia ca inadmisibil, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursului din următoarele considerente.

Conform art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit textului recursului, ca temeuri de casare a hotărîrilor judecătorești sînt invocate prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 8), 12), 15) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel ori hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, sau nu au fost întrunite elementele infracțiunii, sau faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită ori instanța de judecată internațională, prin hotărîre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză.

Colegiul constată că instanța de fond și de apel, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, au examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar atît ale apărării, cît și ale acuzării, verificîndu-le sub aspectul pertinentei și concludenței, fapt ce face ca concluzia despre vinovăția lui I.Cocerga în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit.c) Cod penal să fie justă și întemeiată.

Conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată desfășurat și minuțios în textul hotărîrilor instanțelor de fond, și anume declarațiile părților vătămate A.Buzgan și P.Ciobanu, procesele-verbale de confruntare între inculpatul I.Cocerga și părțile vătămate A.Buzgan, P.Ciobanu și actele cauzei - procesul-verbal de examinare a descifrărilor apelurilor telefonice în regim de intrare-ieșire efectuate de la numărul de telefon 060648933 care aparține lui I.Cocerga, procesul-verbal de ridicare din 14.05.2012 a pașapoartelor părților vătămate și ordonanța de recunoaștere și anexare a acestora în calitate de corpuri delictive la materialele dosarului.

Argumentele invocate de recurent, precum că instanțele de fond eronat au apreciat probele cauzei și nu au apreciat la justa valoare declarațiile inculpatului, care în instanță a prezentat contractele de muncă și polițele de asigurare pe numele părților vătămate, ce demonstrează că dînsul nu a urmărit scopul însușirii mijloacelor bănești ale acestora, nu pot fi reținute.

La acest capitol, Colegiul penal menționează că temeurile invocate referitor la modul de apreciere a probelor, nu se încadrează în cele prevăzute de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală. Mai mult, aprecierea probelor ține de examinarea cauzei în fapt și în drept fie în instanța de fond, fie în instanța de apel, iar dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar da teme de casare a unei hotărîri de condamnare sau de achitare. Totodată, Colegiul constată că recurentul invocă în recurs aceleași argumente ca și în apel, asupra cărora instanța de apel, examinîndu-le în ansamblu, conform art.414 alin.(3) Cod de procedură penală, s-a pronunțat detaliat și motivat, soluție expusă în decizia instanței de apel, descrisă și la pct.4 al prezentei decizii.

Concluzia instanțelor de fond privind vinovăția inculpatului I.Cocerga în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit.c) Cod penal, în opinia instanței de recurs, este justă și întemeiată, iar argumentele recurentului privind nevinovăția inculpatului sunt neîntemeiate, deoarece instanțele de fond corect au menționat că, conform materialelor cauzei, acțiunile lui I.Cocerga conțin toate elementele componenței de infracțiune prevăzută de art.190 alin.2) lit.c) Cod penal, fiind demonstrată existența laturii obiective și subiective a acesteia.

Astfel, potrivit articolului menționat, escrocheria, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune sau abuz de încredere, sînt elementele obligatorii ale laturii obiective a acestei infracțiuni, care și-au găsit confirmare, din materialele cauzei rezultînd că I.Cocerga a avut scopul dobîndirii bunurilor părților vătămate A.Buzgan și P.Ciobanu.

La fel, în cauză este prezentă și latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie, care s-a manifestat prin intenție directă, cert fiind stabilit că inculpatul, sub influența înșelăciunii și abuzului de încredere, a obținut transmiterea benevolă a banilor de către părțile vătămate, intrând în posesia ilegală a bunurilor acestora și obținând posibilitatea reală de a se folosi și a dispune de acestea la dorința sa, circumstanțe expuse detaliat în sentință și decizie.

Reieșind din cele menționate mai sus nu poate fi reținută referirea în recurs, precum că acțiunile inculpatului urmau corect a fi încadrate în baza art.362¹ Cod penal, adică organizarea migrației ilegale, deoarece obiectul juridic al acestei componente de infracțiune îl formează relațiile sociale cu privire la desfășurarea în condiții de legalitate a organizării intrării, șederii sau tranzitării teritoriului statului sau a ieșirii de pe acest teritoriu a persoanei care nu este nici cetățean, nici rezident al acestui stat, adică să faciliteze trecerea persoanei peste frontiera de stat.

Mai mult, actele la care face referire recurentul ce au fost prezentate de inculpat în ședință, adică contractele de muncă și polițele de asigurare, nu pot constitui documente, care apar în contextul activităților organizate de către subiectul infracțiunii prevăzute de art.362¹ Cod penal, acele documente care sînt necesare în vederea eliberării vizelor de intrare/ieșire în/din R.Moldova, deoarece documentele respective nu au destinația care rezultă din interpretarea dispoziției ce incriminează fapta de organizare a migrației ilegale, acestea fiind destinate nu intrării pe teritoriul unui stat, perfectarea acestora poate doar contribui la intrarea pe teritoriul statului.

De asemenea, instanța de recurs consideră neîntemeiate argumentele recurentului, precum că instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe probele cercetate în prima instanță, fără a le verifica și cerceta în ședința instanței de apel, deoarece acestea se combat prin procesul-verbal, din care rezultă că instanța de apel a verificat probele cauzei, consemnându-le în procesul-verbal, iar atît inculpatul, cît și avocatul A.Iachimciuc, nu a solicitat cercetarea cărorva probe noi, dar au declarat că nu dispun de probe suplimentare, solicitînd verificarea probelor din dosar, prin urmare nu se întrevede eroarea la care face trimitere recurentul (f.d.45 v.2).

Nu poate fi reținut nici temeiul, precum că instanțele, contrar prevederilor art.111 și 371 Cod de procedură penală, au dat citirii declarațiilor părților vătămate A.Buzgan și P.Ciobanu, cu care inculpatul nu a avut confruntare și care nu au fost audiați în prima instanță și nici în instanța de apel, deoarece între inculpat și părțile vătămate în cadrul procesului penal a fost efectuată confruntarea (f.d.126-129 v.1), astfel declarațiile acestora corect au fost puse de instanțe la baza hotărîrilor de condamnare. Mai mult, din materialele cauzei rezultă că instanțele au întreprins toate măsurile posibile pentru prezentarea părților vătămate în ședințele de judecată, însă s-a constatat că dînșii sînt plecați peste hotarele țării în F.Rusă, iar inculpatul și avocații care i-au apărat interesele, au considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa acestora (f.d.221 v.1, 43 v.2).

Argumentul recurentului, precum că incorect au fost admise acțiunile civile a părților vătămate și dispusă încasarea în folosul lor a prejudiciului material, deoarece aceștia nu au probat cauzarea daunei și nu au înaintat acțiune civilă în cadrul procesului penal, instanța de recurs îl consideră neîntemeiat, dat fiind că mărimea pagubei cauzate a fost apreciată în raport cu cele declarate de către părțile vătămate în plîngerile și explicațiile depuse la CPs Rîșcani, mun.Chișinău la 24.02.2012 (f.d.12-15 v.1), conform cărora „paguba cauzată în urma infracțiunii este de proporție considerabilă, constituind suma de 1000 euro și 600 lei”, iar acțiunea civilă corect a fost admisă, deoarece din actele cauzei rezultă că A.Buzgan și P.Ciobanu au depus cerere de a fi recunoscute în calitate de parte vătămată și de parte civilă, fiind recunoscuți în această calitate prin ordonanțele din 20.03.2012 și 21.03.2012, și au înaintat acțiune civilă în procesul penal (f.d.16-25 v.1).

De asemenea, nu poate fi reținut nici temeiul invocat de recurent prevăzut la art.427 alin.(1) pct.15) Cod de procedură penală, deoarece dînșul nu a făcut trimitere la un anumit caz

similar, prin care instanța de judecată internațională prin hotărîrea sa a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului, care poate fi reparată și în această cauză penală.

Nu poate fi reținut nici temeiul invocat de recurent referitor la faptul că prin decizia Curții de Apel Chișinău partea introductivă a acesteia nu corespunde cu cea dispozitivă, în care greșit s-a indicat că „se resping apelurile avocaților în numele inculpatului Pavel Cocerga”, dar cauza s-a examinat în privința inculpatului Cocerga Ivan Pavel, deoarece aceasta este o eroare materială, care poate fi corectată în conformitate cu prevederile art.248-250 Cod de procedură penală.

Astfel, analizînd materialele cauzei și hotărîrile judecătorești atacate, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărîrilor judecătorești contestate. Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului, temeiurile de fapt și de drept, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală, iar temei pentru casarea acesteia lipsesc.

Pedeapsa este stabilită inculpatului cu respectarea prevederilor art.61, 75-76 Cod penal, ținîndu-se seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gradul pericolului social al infracțiunii comise, de persoana vinovatului, care anterior a fost condamnat și nu a tras concluzii necesare, de toate circumstanțele cauzei, care agravează ori atenuază răspunderea, aplicîndu-i acestuia o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii normei penale în baza căreia a fost declarat vinovat.

În acest context, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de avocatul A.Iachimciuc în numele inculpatului I.Cocerga și dispune inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Iachimciuc Alexandru în numele inculpatului Cocerga Ivan, împotriva sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 17 martie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2014 în cauza penală în privința acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 11 februarie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu